

GUIA DIDÀCTICA I PROPOSTA D'ACTIVITATS DE CICLE MITJÀ DE PRIMÀRIA A 4T D'ESO

DADES PRELIMINARS PER AL PROFESSOR

QUÈ ÉS LA INTIMIDACIÓ (BULLYING)

La intimidació és el fet de turmentar de manera repetida una altra persona. Els perseguïdors busquen en la seva víctima el menor signe de feblesa i fan servir la seva situació social, la seva talla o la influència entre els iguals per establir el seu domini. La persecució pren formes variades: empipaments abusius, humiliacions, amenaces, violències, exclusió o remors malèvols. Contràriament als nois, les noies fan servir prioritàriament aquestes dues últimes formes, sovint més perjudicials que les primeres.

Els nens perseguïts poden manifestar por o un viu sentiment de rebuig, perdre la seva autoestima i tenir símptomes depressius.

És important examinar cada cas de persecució. Tots els conflictes observats en el pati no són necessàriament persecucions i aquestes no expliquen totes les agressions o exclusions. Certs nens empenyen altres per obtenir el que volen, sense buscar dominar-los. Altres prefereixen divertir-se entre ells sense voler excloure els seus camarades. Sovint, els alumnes provoquen un conflicte amb l'únic objectiu de resoldre un entrebanc que els ha fet aturar els seus jocs. Per contrast, els perseguïdors no tenen gens de ganes d'arreglar el problema. Solament els interessa el poder que poden exercitar sobre altres nens, de manera que trauran com a pretext qualsevol petit desacord per reforçar aquest poder. Podria ser difícil començar un debat sobre el fenomen de la persecució o assetjament, sobretot perquè les víctimes dubten de manifestar-se per temor a bromes encara més greus. Els professors es podran preparar visionant la pel·lícula i informant-se prèviament de la qüestió.

PROPOSTA D'ACTIVITATS PER ALS ALUMNES

Integració al currículum

Aquestes activitats poden ser integrades a tot programa educatiu que afavoreix el desenvolupament d'aptituds interpersonals: resolució de conflictes, comunicació, escolta i reflexió; així com a la informació escolar i professional igual com a l'educació religiosa, sanitària i familiar.

Objectiu

Adonar-se dels efectes negatius de la intimidació

Familiaritzar-se amb estratègies per prevenir-la o reduir-ne l'impacte.

Preparació de la classe per a l'aprenentatge cooperatiu

Aquestes activitats donen millors resultats si el clima de la classe respecta les diferències d'opinió. Per crear aquest clima es recomanen activitats cooperatives preparatòries. Cal organitzar la classe a fi de crear un espai per a la discussió en petit i gran grup. S'han d'establir una sèrie de normes que serveixin de base a totes les discussions i activitats:

- . No rebaixar ningú.
- . No interrompre els que tenen la paraula.
- . Participar d'una manera o d'una altra a totes les activitats.

Sessió

Durada : 1 sessió de 75 minuts o 2 sessions de 40 minuts

Preparació

- Veure la pel·lícula *Bully Dance* amb les preguntes a discutir i el full d'activitats a mà i anotar les observacions

Objectius d'aprenentatge

- Assabentar-se de la definició de la intimidació.
- Localitzar els comportaments intimidatoris a la pel·lícula *Bully Dance* i a la seva pròpia vida.
- Comprendre el paper dels testimonis passius en la dinàmica intimidatòria.
- Determinar tres estratègies que una víctima podria utilitzar per contribuir a prevenir la intimidació i posar-hi fi.
- Reconèixer que les persones que usen la intimidació poden canviar de comportament.

Activitats

A. Abans de veure la pel·lícula

1. Definir la intimidació. Escriure INTIMIDACIÓ a la pissarra i demanar als alumnes que defineixin aquesta paraula. A títol indicatiu, explicar que els perseguidors s'atansen de manera repetida a altres nens (generalment més petits que ells) i els fan la vida molt difícil. Sol·licitar exemples de persecució i anotar a la pissarra els suggeriments dels alumnes. Si ningú no dóna cap exemple referit al rebuig social i a la calúmnia, escriure'n algun a la pissarra:

- Rebaixar algú als ulls de tots
- Propagar sobre algú rumors malintencionats

2. Demanar als alumnes que omplin el Full d'activitats 1 o formular les preguntes oralment.

VERITAT O MENTIDA?

a) Al pati, els nois persegueixen més sovint els seus companys que les noies

Bully Dance

- b) Les persecucions es produeixen generalment en presència de testimonis.
- c) Excloure sistemàticament algú d'un grup constitueix una forma de persecució.
- d) Quan un és perseguit, el fet de parlar-ne al seu professor no fa més que agreujar les coses.
- e) Els nens que en persegueixen d'altres poden modificar el seu comportament.
- f) Els nens que estan tranquils no són mai perseguits.
- g) La majoria dels nens troben molt desagradable ser testimoni de persecucions.

Respostes

- a) Mentida. Al pati, les noies persegueixen els seus companys gairebé tant com els nois.
- b) Veritat. Als perseguidors els agrada anunciar el seu poder imposant a les seves víctimes el que han de dir o fer, sigui a classe, als passadissos o al pati.
- c) Veritat. Els nens rebutjats sistemàticament d'un grup tenen un viu sentiment de persecució.
- d) Mentida. L'única manera de fer acabar les persecucions consisteix de vegades a obtenir l'ajuda d'un professor o de la direcció de l'escola. Els perseguidors, exercitant sobre els altres un poder abusiu, han d'acatar l'autoritat que té realment el poder.
- e) Veritat. Els nens perseguidors poden aprendre a establir relacions positives amb els seus camarades i manifestar-los simpatia.
- f) Mentida. Tothom pot un dia o altre ser víctima de persecucions.
- g) Veritat. El 1993, un estudi de Zeigler i Pepler ha revelat que un 90 per cent dels nens jutgen molt desagradable de ser testimonis de persecucions.

B. Després de veure la pel·lícula

1. Preguntar els alumnes sobre la finalitat de la pel·lícula. La situació ha estat resolta? El que intimidava els altres ha comprès alguna cosa? La víctima se sentirà segura d'ara endavant?
2. A la llum de les definicions que figuren a la pissarra, demanar als alumnes que localitzin els comportaments d'exclusió al final de la pel·lícula. Qui serà probablement la pròxima víctima?
3. *PAPER DELS TESTIMONIS PASSIUS*
 - Precisar que una situació intimidatòria té tres protagonistes, l'autor, la víctima i el testimoni passiu. Anotar a la pissarra les definicions que donen els alumnes

d'un testimoni passiu.

- Fer revisar la pel·lícula als alumnes,. Amb el full d'activitats 2 localitzar els testimonis passius de la pel·lícula i suggerir intervencions. Tornar a veure el Full d'activitats 2 i revisar les respostes dels alumnes.
 - Demanar-los que enumerin els testimonis passius de la pel·lícula que haurien pogut intervenir (per ex.: ensenyant, altres nens i pares) .Perquè no han aturat el culpable? (Tenien por, no ho han vist? Eren ells també culpables del mateix comportament, etc.)
 - En el transcurs del segon passi de la pel·lícula, escena per escena, els alumnes han trobat mitjans que haurien permès als testimonis oposar-se a la intimidació? Quins són? Ressaltar que els testimonis poden fer alguna cosa, fins i tot si no volen intervenir individualment (per por de ser la pròxima víctima). Poden, en grup, cridar la professora o el professor.
4. *ESTRATÈGIES DE LES VÍCTIMES* : Explicar als alumnes que les víctimes sofreixen sovint en silenci i creuen que no hi ha res a fer. Demanar-los que enumerin les raons per les quals les víctimes no actuen.

REACCIÓ DE LES VÍCTIMES

Sovint, les víctimes de persecucions sofreixen en silenci i es creuen impotents de cara al seu agressor. Poden tanmateix aprendre a reaccionar de tres maneres:

EVITAR trobar-se sol davant del perseguidor.

BUSCAR AJUDA d'un professor o d'un adult.

ENFRONTAR-SE al perseguidor, sobretot amb l'humor o mostrant-se segur.

Escriure a la pissarra aquestes tres reaccions i explicar cadascuna d'elles.

EXPLORACIÓ DE LES ESTRATÈGIES DE LES VÍCTIMES: Explicar als alumnes que analitzaran els mitjans de defensa de les víctimes. Sobre el full d'activitat 3, demanar-los que elaborin un pla d'acció, després encetar la discussió convidant-los a donar el seu punt de vista davant del grup. Demanar a la classe que avaluï l'eficàcia dels plans d'acció així com la millora de la seguretat de la víctima.

Activitat complementària o de substitució: En lloc d'omplir el full d'activitats 3, els alumnes poden treballar per parelles i improvisar un diàleg inspirat en un pla d'acció. Després establir una discussió.

Bully Dance

5. **REORIENTACIÓ DEL NEN INTIMIDADOR** : Preguntar als alumnes si creuen que els que practiquen la intimidació poden canviar. Suggestir que és possible posar fi a la intimidació aplicant l'estratègia **STOP** següent. Escriure a la pissarra:

SUSPENDRE immediatament la intimidació: res d'excuses.

TROBAR el mitjà d'ajudar la víctima i de reparar els plats trencats.

OBRIR-SE a noves maneres de fer i preguntar-se allò que un pot fer a l'escola per ajudar els altres més que perjudicar-los.

PREVENIR les situacions que poden portar a la intimidació i trobar amics a qui agrada divertir-se més que perjudicar els altres.

Demandar als alumnes que redactin una carta al que practica la intimidació en *El Bully dance* per a suggerir-li almenys tres mitjans de reconèixer o de reparar els danys que ha ocasionat.

C. Reflexió final

Demandar als alumnes que trobin en petits grups, 10 maneres de ser un líder positiu a l'escola (accions útils i preocupació pels altres).

Avaluació suggerida

- . Participació en la discussió de grup.
- . Avaluació dels fulls d'activitats i de la discussió per determinar si els objectius d'aprenentatge han estat assolits.

Nom :

Activitat 1

VERITAT O MENTIDA?

a) Al pati, els nois persegueixen més sovint els seus companys que les noies
 Veritat Mentida

b) Les persecucions es produeixen generalment en presència de testimonis.
 Veritat Mentida

c) Excloure sistemàticament algú d'un grup constitueix una forma de persecució.
 Veritat Mentida

d) Quan un és perseguit, el fet de parlar-ne al seu professor no fa més que agreujar les coses.
 Veritat Mentida

e) Els nens que en persegueixen altres poden modificar el seu comportament.
 Veritat Mentida

f) Els nens que estan tranquils no són mai perseguits.
 Veritat Mentida

g) La majoria dels nens troben molt desagradable de ser testimoni de persecucions.
 Veritat Mentida

Bully Dance

Nom :

Activitat 2

PAPER DELS TESTIMONIS PASSIUS

1. En situació d'intimidació, què s'entén per «testimoni passiu»?

.....
.....
.....

2 Enumera els testimonis passius de la pel·lícula que haurien pogut posar fi a la intimidació.

.....
.....
.....

3 Segons la teva opinió, per què aquests testimonis han continuat sent passius?

.....
.....
.....

4. Mireu la pel·lícula de nou, escena per escena, i suggeriu almenys 3 mesures que els testimonis haurien pogut prendre per oposar-se a la intimidació.

a.....

.....
.....

b.....

.....
.....

c.....

.....
.....

Ampliació :

Heu estat alguna vegada testimonis d'intimidació? Què heu fet? Reaccionaríeu diferentment si la situació es tornés a produir?

.....
.....
.....

Bully Dance

Nom :

Activitat 3

APRENDRE A OPOSAR-SE A LA INTIMIDACIÓ

1. Què pot fer una víctima d'intimidació?

a.....

.....

b.....

.....

c.....

.....

2. Mireu l'escena de l'àpat en *Bully dance*. Redacteu un petit diàleg per ensenyar com la víctima hauria pogut utilitzar un dels plans d'acció per canviar la situació.

.....

.....

.....

3. Avalueu l'eficàcia de les estratègies de lluita contra la intimidació que heu après així com la millora de la seguretat de la víctima.

.....

.....

.....